

Paradas rikiuojasi: Vilniaus knygų mugė prasideda po savaitės

Vasario 20-ąją pirmuosius lankytojus pasitiks didžiausias Baltijos šalių literatūros renginys – 21-oji Vilniaus knygų mugė. Naujas šios tradicinės šventės dešimtmetis pradedamas simboliškai pagerbiant neseniai mus palikusį vieną žymiausių lietuvių kilmės menininkų Joną Meką.

Amerikietiškojo avangardinio kino krikštatėviu vadinamo Jono Meko žodžiai „Gyventi reikia be formulių, reikia būti atviram“ tapo šių metų knygų mugės šūkiu, šiam kūrėjui skiriamas išskirtinis dėmesys. Rengiamoje diskusijoje „Nepažintas Jonas Mekas“ dalyvaus buvę jo draugai, bus pristatomas dokumentinis filmas „Trys dienos Paryžiuje – atsakymai be klausimų“ (rež. Henrikas Gulbinas), paties Jono Meko kurtas filmas „Ištraukos iš laimingo žmogaus gyvenimo“ (2012 m.), surengta paroda menininkui atminti „Vienui vienas, bet su jumis“, pristatoma audioknyga „Semeniškių idilės“ bei brolių Jono ir Adolfo Meko susirašinėjimui skirtas leidinys „Gyvenimo lai(š)kai“.

„Mugė yra gera proga susipažinti su šiuo pasaulinio masto menininku, kuris Lietuvai šiandien yra gal kiek ir per didelis, – netradicinėje MO muziejuje surengtoje spaudos konferencijoje sakė Lietuvių literatūros ir tautosakos instituto leidybos centro vadovas Gytis Vaškelis. – Meko mirtis mus visus sukrėtė, nors nebuvo labai tragiška ir ankstyva. Tačiau mums atrodė labai svarbu Vilniaus knygų mugėje paminėti Joną Meką.“

21-ąją kartą vyksianti kasmetinė Vilniaus knygų mugė vis dar gali nustebinti ir naujienomis. Viena jų – atsinaujinusi Jaunųjų skaitytojų salė, kurios meninę koncepciją bei logotipą – riedučiais lekiančią knygą – šiemet kūrė Bolonijos knygų mugės žvaigždė Rasa Jančiauskaitė. Jauniesiems skaitytojams skirta salė šiemet pasipildys išskirtine erdve, pavadinta „Jaunimo taškas“, kurioje vyks paaugliams dedikuoti renginiai. „Kartu su renginiais vaikų scenoje, pristatymais, spektakliais, žaidimais ši salė pasitiks ir atnaujintomis kūrybinėmis erdvėmis, – apie Jaunųjų skaitytojų salę pasakojo mugės programą rengusio Lietuvos kultūros instituto direktorė Aušrinė Žilinskienė. – Dirbtuvės visai šeimai kvies susitikti su žinomais Lietuvos ir užsienio vaikų knygų autoriais ir iliustruotojais Rasa Jančiauskaite, Pauliumi Juodišiumi, Kotryna Zyle, Ieva Babilaite ir kt. Teatras ir knygos įtrauks dirbtuvėse, kurias organizuoja Klaipėdos lėlių, Keistuolių, Stalo teatrai. Šalia naujovių laukia ir mylima „Knygų šalis“, į kurią svečiai skrenda iš Prancūzijos, Lenkijos, Izraelio, Norvegijos – žinomi iliustruotojai kvies pamatyti išskirtines knygas, iliustracijas, pabendrauti ar gauti autografą“.

Mugėje šiemet laukiama daugiau nei penkiasdešimties garsių užsienio autorių, iliustruotojų, visuomenininkų, o keturių dienų kultūrinių renginių programa kaip niekad turtinga. „Tačiau kai kurias temas galima išskirti labiau. Šių metų mugėje turėsime kaip niekad daug istorijos, – būsimiems lankytojams atskleidė Lietuvos leidėjų asociacijos vykdomoji direktorė Rūta Elijošaitytė-Kaikarė. – Nuo Vilniaus ir vilniečių iki Žemaitijos, nuo moterų svarbos iki šeimų ritualų, papročių istorijos, nuo filosofijos iki maisto istorijos. Atskiras dėmesys bus skirtas ir žydų temai minint Gaono ir Lietuvos žydų istorijos metus“.

Praėjusiais metais jubiliejinėje Knygų mugėje didelio populiarumo sulaukė „Šortai“ – trumpų pokalbių su autoriais programa. Šiemet ji taip pat bus tęsiama. „Skaitytojus kviesime į 15 trumpų pokalbių, kuriuos ves 5 kritikai. Jie visi išsirinko savo mėgstamus rašytojus ir įdomiausias jiems knygas – šie pokalbiai vyks labai įvairiomis temomis“, – pasakojo R. Elijošaitytė-Kaikarė.

Dar vienas pamėgtas lankytojų formatas – diskusijų klubas. „Gyvi pokalbiai įtraukia, todėl kviesime įsijungti į diskusijų klubą, kuris visomis mugės dienomis – nuo ketvirtadienio iki sekmadienio – kvies kalbėti aktualiomis temomis“, – sakė A. Žilinskienė.

Žinoma, svarbiausias mugės akcentas, kaip ir kiekvienais metais, yra knygos, autoriai bei skaitytojai. Kaip minėjo Lietuvos leidėjų asociacijos valdybos narė, leidyklos „Tyto Alba“ vadovė Lolita Varanavičienė, ši kasmetinė literatūros šventė yra pagrindinės ir vienintelės leidėjų Kalėdos, nes Knygų mugėje pasirodo pačios svarbiausios ir naujausios leidyklų knygos – vyksta savotiškas knygų paradas. Beje, ji priminė, jog lankytojai nepamirštų pasidaryti „namų darbų“, t. y. gerai išsistudijuoti renginio programą, nes visas keturias dienas vyks daugybė įdomių renginių. „2019-ieji buvo lietuvių literatūros klestėjimas. Perkamiausių knygų dešimtukuose lietuvių autorių rikiavosi daugiau negu vertimų, – apžvelgdama praėjusius metus sakė L. Varanavičienė. – Jie padovanojo Lietuvos rinkai ir pirmą tikrą bestselerį – Kristinos Sabaliauskaitės „Petro Imperatorė“, kurio tiražas yra negirdėtas Lietuvai – 60 tūkstančių egzempliorių. 2019 metais buvo populiaros negrožinės knygos – žmonės nori suprasti kur link mes judame, ko vertas šitas pasaulis. Bet jeigu pasižvalgytume po pasaulio leidyklų puslapius, matytume raginimą grįžti prie novelistikos, prie tikro romano. Netgi prognozuojama, kad 2020-21 m. turėtų tapti novelės, romano metais. Kaip bus, matysime – mes negalime nurodinėti rašytojams, nes knyga visada yra truputėlį stebuklas. Norėtusi tų stebuklų kiek galima daugiau“.

Viena labiausiai jaunimo mėgstamų Vilniaus knygų mugės vietų visada tampa šeštus metus veikianti Muzikos salė, kuri šiemet irgi žada nemažai naujienų. „Šiemet šalia tradicinių stendų, šalia 25 koncertų, 26 organizuojamų pokalbių, 200 dalyvių turėsime ir kultūros centrų salę, kurioje taip pat įsikurs ir garso, šviesų, scenos aptarnavimo technikai. Atėję žmonės galės patys pamatyti, kaip gimsta muzikos įrašas, veiks kilnojama muzikos įrašų studiją ir net bus galima patiems pasidaryti įrašą“, – pasakojo Muzikos salės rengėjos – asociacijos AGATA direktorė Agnė Begetė.

Jau tapo įprasta, kad mugė dirba iki vėlyvo vakaro, šiemet jau antrą kartą vyks Naktinis mugės renginys „Žodis, kaip pasikartojantis sapnas“, į kurį režisierius Dalius Abaris taip pat ketina įpinti mekiškų spalvų. Pagrindiniu renginio akcentu taps muzikos ir poezijos ritmai.

„Vilniaus knygų mugė šiemet dar paaugusi – apie tai sako ir skaičiai. Joje stendus turės net 380 leidyklų iš 9 pasaulio šalių. Be galo intensyvi programa bus dar didesnė, nes išaugo ir erdvių skaičius. Šiemet čia vyks virš 600 renginių ir daugiau nei 400 susitikimų su autoriais pačių leidyklų stenduose, – šventės mastą pristatė Lietuvos parodų ir kongresų centro LITEXPO parodų skyriaus vadovė Milda Gembickienė. – Tad kviečiu bilietus pirkti internetu iš anksto, nes taip sutaupysite ir laiko, ir pinigų – bilietai brangs Knygų mugės metu. Atvykti pas mus kviesime Vilniaus knygų mugės autobusais, kursuojančiais nuo Arkikatedros iki LITEXPO“.

Vasario 20–23 dienomis Vilniaus knygų mugė ir vėl taps nekasdienių susitikimų, intriguojančių pokalbių, atvirų nuomonių bei nesibaigiančių atradimų vieta. Šiais metais ji puikiai atspindės ir Jono Meko žodžius – bus atvira visiems ir nevaržoma jokių formulių.

Daugiau informacijos:

Inga Jurčienė

Rinkodaros skyriaus vadovė

Lietuvos parodų ir kongresų centras LITEXPO

El. p.: i.jurciene@litexpo.lt

Mob.: +370 672 30 784